

Башка еллардан аермалы буларак, быел нэкъ чын кыш килде. Ө бит кыш- табигать фасыллары арасында ин салкыны. Алтын коз үтүгө, таягына таянып, ап-ак сакалын жирдөн сойрөп кунакка кыш килө дә жир остөнө күбөлөк-күбөлөк карлар яудыра, килө дә үзенен ак юрганын кырларга жөя. Якташ һади Такташыбыз болай дип сүрөтлө кыш-нын матурлыгын: “Ак чөчөкләр ява - донья матур! Шундый матур булып тоела! Күгө зөнгөр – гүя йолдызлары, Ак кар булып жиргө коела.”

Матурга матур да бит, әмма быел кыш битләрне ошөтердөй зөмһөрир салкыннарда да, күз ача алмаслык бураннарда да бик бай иде. Авылларда, шөнөрлөрдө кар оемнөре ой түбөлөрен ишелдөрттө, сукмакларны чистартканда йортлар биеклегө кар тау лары барлыкка килде – болар барысы да тормыш кондөлегө. Ө бит кышнын чын матурлыгын табигать кочагында гына тоярга була. Кышнын кояшлы коннөрендө күзнө камаштырган ап-ак кардан башка берни дә күрөп булмый, күз чуала. Салкын коннөрдө агачларны үтө күрөмләп ап-ак ефөк белән чорнап алган агачлар бөс белән каплана. Агачка кагыласын да йомшак кына әнжө бортеклөре коела, кышкы салкыннарда көүсөлөренө шартлаулары ишетелө. Пышылдап кына әйтелгән сүзләр дә еракларга янгырый. Чырык-чырык килгән чыпчыкларнын һәм гайбөтчө саесканнын агачтан-агачка сикереп йөрүе, тәрәзөгө жим сорап тукулдаган песнөкләр кышкы тормышка азы-күпмө жанлылык өрө. Ап-ак түшөк өстөндөгө эт, мөчө, карга эзлөре авылларнын бөтенлөй үк йөклөп ятмавын күрсөтө. Ө урманнар тагы да сихерлөрөк күрөнө: тирө-якта матурлык, аклык, сихри тынлык. Бөтен доньяга яшөв матурлыгы турында кычкырасы килө. Тик тукталып каласын. Синен та-вышыннан агачлардагы ак-лык коелыр да, матурлыкка зыян килер кебек. Өлегө табигать, ягымлы язны көтөп, тыныч кына йөклөй...

Чү, йөкләмый, икән! Язнын беренчө март ае кердө: кояш ягымлырак яктырта, жил жиргө ятып ап-ак карны ашый, карлы янгырлар аяк астын шомарта... акны кара ясый. Көтөбөз, я тирө-якны суга батырып яз башы житөр, я ягымлылыгын кызганмыйча кояшыбыз карны эрөтер - кышнын сихри аклыгы китөр.

Н.ХӘЛИЛ